

Zawody prawnicze - Portugalia

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [pt](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Na niniejszej stronie przedstawiono w zarysie zawody prawnicze w Portugalii.

[Sędziowie sądów powszechnych i sędziowie sądów administracyjnych i podatkowych](#)

[Prokuratorzy](#)

[Adwokaci](#)

[Radcy prawni](#)

[Doradcy prawni](#)

[Komornicy](#)

[Notariusze](#)

[Urzędnicy rejestrowi](#)

[Urzędnicy sądowi](#)

[Mediatorzy](#)

[Syndycy masy upadłości](#)

[Rzecznik do spraw własności przemysłowej](#)

[Organizacje świadczące nieodpłatne usługi prawne](#)

Sędziowie sądów powszechnych i sędziowie sądów administracyjnych i podatkowych

Zgodnie z portugalską konstytucją sędziowie sprawują urząd w suwerennych organach, jakimi są sądy.

Odpowiadają wyłącznie wobec prawa i sprawują wymiar sprawiedliwość w imieniu obywateli.

Sprawowanie urzędu sędziego sądów powszechnych reguluje konstytucja i statut sędziów sądów powszechnych (Estatuto dos Magistrados Judiciais). W zależności od tego, jakie miejsce w hierarchii sądów powszechnych zajmuje dany sąd, sędziowie należą do jednej z trzech następujących kategorii:

- sędziowie Sądu Najwyższego (Supremo Tribunal de Justiça), którym przysługuje tytuł *conselheiros*;
- sędziowie sądów apelacyjnych (*Tribunais das Relações*), którym przysługuje tytuł *desembargadores*;
- sędziowie sądów pierwszej instancji, którym przysługuje tytuł *juizes de direito*.

Sprawowanie urzędu sędziego sądu administracyjnego i podatkowego reguluje konstytucja i statut sądów administracyjnych i podatkowych (Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais) oraz, w zakresie nieujętych w tym statucie, statut sędziów sądów powszechnych. W zależności od tego, jakie miejsce w hierarchii zajmuje dany sąd, sędziowie sądów administracyjnych i podatkowych należą do jednej z trzech następujących kategorii:

- sędziowie Najwyższego Sądu Administracyjnego (Supremo Tribunal Administrativo), którym przysługuje tytuł *conselheiros*;
- sędziowie centralnych sądów administracyjnych, którym przysługuje tytuł *desembargadores*;
- sędziowie okręgowych sądów administracyjnych i podatkowych, którym przysługuje tytuł *juizes de direito*.

Warunkiem dostępu do zawodu sędziego jest udział w trzyetapowym procesie, na który składają się otwarty konkurs, szkolenie teoretyczne i praktyczne w Centrum Studiów Sądowniczych (Centro de Estudos Judiciários) oraz aplikacja sędziowska. Osoby, które pomyślnie ukończą wszystkie trzy etapy, są powoływane na stanowisko *juizes de direito*.

Sędziowie uczestniczą w doskonaleniu zawodowym przez cały okres sprawowania urzędu.

Wysoka Rada Sądownictwa (Conselho Superior da Magistratura) przeprowadza okresowe kontrole w sądach pierwszej instancji, a Wysoka Rada Sądów Administracyjnych i Podatkowych (Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e fiscais) – w sądach administracyjnych i podatkowych. Ich wynikiem jest ocena jakości pracy sędziego według następujących kategorii: „bardzo dobra”, „dobra z wyróżnieniem”, „dobra”, „dostateczna” i „niedostateczna”. Ocena „niedostateczna” oznacza, że dany sędzia zostanie zawieszony w czynnościach służbowych i objęty postępowaniem mającym na celu ustalenie jego zdolności do sprawowania urzędu.

Za powoływanie sędziów, powierzanie im zadań, ich przenoszenie i awansowanie oraz podejmowanie względem nich czynności dyscyplinarnych odpowiadają Wysoka Rada Sądownictwa i Wysoka Rada Sądów Administracyjnych i Podatkowych.

Aby zapewnić niezawisłość i bezstronność sędziów, konstytucja przewiduje zakaz podejmowania przez sędziów innej działalności publicznej bądź prywatnej, z wyjątkiem nieodpłatnej pracy dydaktycznej lub prowadzenia badań naukowych w dziedzinie prawa. Przeniesienie, zawieszenie, przeniesienie w stan spoczynku lub odwołanie sędziego może się odbyć tylko w przypadkach określonych przepisami. Sędziowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za wydane przez nich orzeczenia, chyba że dopuszczają to przepisy prawa.

Prokuratorzy

Do powinności prokuratorów należy reprezentowanie państwa, ściganie przestępstw oraz obrona demokratycznych rządów prawa i interesów prawnych. Prokuratorzy posiadają własny statut i dysponują niezależnością przewidzianą przepisami prawa.

Warunkiem dostępu do zawodu prokuratora jest udział w otwartym konkursie, na który składa się egzamin z wiedzy, ocena życiorysu oraz test psychologiczny. Konkurs odbywa się w Centrum Studiów Sądowniczych (Centro de Estudos Judiciários).

Kandydaci, którzy z powodzeniem przechodzą to postępowanie, zostają aplikantami (*auditores de justiça*). Po ukończeniu szkolenia teoretycznego i praktycznego w Centrum Studiów Sądowniczych zostają asesorami – zastępcami prokuratorów.

Ścieżka zawodowa prokuratora składa się z pięciu szczebli, wymienionych w porządku hierarchicznym od góry:

- Prokurator Generalny (*Procurador-Geral da República*);
- Wiceprokurator Generalny (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- Zastępca Prokuratora Generalnego (*Procurador-Geral Adjunto*);
- Prokurator okręgowy (*Procurador da República*);
- Zastępca prokuratora okręgowego (*Procurador da República Adjunto*).

Prokuratura Generalna (Procuradoria-Geral da República) jest najwyższym organem służby prokuratorskiej, a jej zwierzchnikiem jest Prokurator Generalny. W jej skład wchodzi również Wysoka Rada Prokuratury (Conselho Superior do Ministério Público), Rada Doradcza, oficjalni doradcy prawni oraz służby pomocnicze.

Wysoka Rada Prokuratury odpowiada za powoływanie na stanowiska prokuratorskie, powierzanie zadań prokuratorom, ich przenoszenie i awansowanie, a także podejmowanie czynności dyscyplinarnych względem prokuratorów.

Adwokaci (*Advogados*)

Adwokaci to osoby wykonujące zawód prawniczy, które po zarejestrowaniu przez Izbę Adwokacką reprezentują swoich klientów oraz udzielają porad prawnych polegających na interpretacji i stosowaniu przepisów prawnych na zlecenie osoby trzeciej.

Do wykonywania zawodu adwokata w Portugalii wymagany jest wpis na listę Izby Adwokackiej (Ordem dos Advogados).

Dostęp do zawodu jest uwarunkowany:

- posiadaniem wyższego wykształcenia prawniczego uzyskanego w Portugalii lub dyplomu potwierdzającego ukończenie studiów prawniczych w innym kraju, o ile za równorzędne krajowym kwalifikacjom uznawane są tytuł zawodowy lub kwalifikacje zdobyte za granicą;
- ukończeniem aplikacji trwającej 18 miesięcy, obejmującej dwa etapy szkolenia: etap wstępny, trwający sześć miesięcy, oraz uzupełniający etap aplikacji, trwający 12 miesięcy;
- złożeniem z wynikiem pozytywnym pisemnego i ustnego egzaminu adwokackiego.

Cudzoziemcy, którzy uzyskali wykształcenie prawnicze w Portugalii, mogą zarejestrować się w portugalskiej Izbie Adwokackiej na takich samych warunkach, jak obywatele portugalscy, pod warunkiem, że ich państwo pochodzenia zapewnia takie same prawa obywatelom portugalskim.

Adwokaci z innych państw członkowskich UE, którzy chcą osiedlić się na stałe w Portugalii z zamiarem praktykowania prawa w Portugalii na podstawie tytułu zawodowego uzyskanego w kraju pochodzenia, dokonują wpisu na listę w Izbie Adwokackiej. W takich przypadkach mogą świadczyć usługi reprezentacji przed sądem wyłącznie pod kierunkiem adwokata wpisanego na listę w Izbie Adwokackiej. Jeżeli natomiast chcą praktykować prawo, korzystając z tych samych praw i podlegając tym samym obowiązkom, co adwokaci portugalscy, muszą dokonać wpisu w Izbie Adwokackiej oraz złożyć stosowny egzamin pisemny i ustny w języku portugalskim.

Izba Adwokacka jest publicznym zrzeszeniem reprezentującym osoby wykonujące zawód adwokata na podstawie statutu Izby. Izba zapewnia dostęp do prawa, reguluje wykonywanie zawodu oraz podejmuje czynności dyscyplinarne wobec adwokatów i aplikantów (jako jedyny uprawniony do tego organ), jak również dba o rolę społeczną, godność i prestiż zawodu adwokata oraz propaguje dostęp do wiedzy i stosowanie prawa.

Radcy prawni (*Consultores jurídicos*)

W portugalskim systemie prawa nie występuje rozróżnienie między adwokatami a radcami prawnymi.

Doradcy prawni (*Solicitadores*)

Solicitadores to niezależni specjaliści świadczący na rzecz klientów porady prawne i usługi reprezentacji przed sądem w granicach przewidzianych ustawą o ich działalności oraz przepisami procesowymi. Mogą oni reprezentować strony przed sądem w sprawach niewymagających zastępstwa procesowego przez adwokata (*advogado*).

Solicitadores mogą również świadczyć usługi reprezentacji prawnej na rzecz obywateli lub przedsiębiorstw poza sądem, m.in. przed organami administracji podatkowej, w kancelariach notarialnych, w urzędach rejestrowych oraz przed organami administracji publicznej.

Aby wykonywać ten zawód, należy:

- mieć wyższe wykształcenie prawnicze, urzędowo uznawane, bez konieczności przynależności do Izby Adwokackiej, bądź wyższe wykształcenia, urzędowo uznawane, uprawniające do wykonywania zawodu *solicitadora*. Cudzoziemcy z innych państw członkowskich UE muszą posiadać wykształcenie i kwalifikacje zawodowe, które są zgodnie z prawem wymagane do wykonywania zawodu w ich kraju pochodzenia;
- ukończyć aplikację trwającą od 12 do 18 miesięcy;

- uzyskać odpowiednie referencje od patrona aplikacji i ośrodków prowadzących aplikację oraz złożyć z wynikiem pozytywnym krajowy egzamin na zasadach określonych w ustawie.

Osoby wykonujące ten zawód z innego państwa członkowskiego UE lub z Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą się zarejestrować w Kolegium Radców Prawnych (Colégio dos Solicitadores) zgodnie z ustawą nr 9/2009 z dnia 4 marca 2009 r., zmienioną ustawą nr 41/2012 z dnia 28 sierpnia 2012 r. i ustawą nr 25/2014 z dnia 2 maja 2014 r.

Samorządem zawodowym reprezentującym tę grupę jest Izba Doradców Prawnych i Komorników (Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução, OSAE). Do jej zadań należy między innymi władztwo dyscyplinarne nad członkami oraz opiniowanie ustawodawstwa odnoszącego się do kompetencji Izby.

Dalsze informacje są dostępne tutaj <http://www.osae.pt/>.

Komornicy (*Agentes de execução*)

Komornicy wykonują powierzone im na szczeblu krajowym uprawnienia w zakresie egzekucji cywilnej. Są niezależnymi i bezstronnymi profesjonalistami, którzy nie reprezentują stron, lecz odpowiadają za wykonywanie czynności egzekucyjnych, takich jak zajęcie, doręczanie dokumentów, zawiadomień i ogłoszeń oraz sprzedaż zajętego mienia. W niektórych przypadkach ich czynności mogą być wykonywane przez urzędników sądowych.

Komorników powołuje strona wnioskująca o egzekucję lub sąd.

Warunkiem wykonywania zawodu komornika jest ukończenie wyższych studiów komorniczych lub prawniczych. Komornikami mogą być osoby, które:

- są obywatelami portugalskimi;
- nie podlegają żadnym ograniczeniom określonym w statucie Izby Doradców Prawnych i Komorników lub Izby Adwokackiej;
- nie figurowały w ciągu ostatnich dziesięciu lat w publicznym rejestrze dłużników;
- pomyślnie ukończyły aplikację komorniczą;
- złożyły z pozytywnym wynikiem egzamin asesorski po pełnieniu funkcji komornika przez trzy lata i zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Asesorów (Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça, CAAJ);
- uzyskują wpis na listę komorników w terminie do trzech lat od ukończenia aplikacji z pozytywnym wynikiem.
- dysponują minimalną infrastrukturą i zasobami informatycznymi określonymi w rozporządzeniu zatwierdzonym przez walne zgromadzenie;

Organami regulującymi zawód są Izba Doradców Prawnych i Komorników oraz Kolegium Komorników (Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução).

Organem nadzorującym pracę komorników i podejmującym wobec nich czynności dyscyplinarne jest Rada Komornicza, która zachowuje niezależność od Izby Doradców Prawnych i Komorników.

Dalsze informacje są dostępne na następujących stronach: <http://www.osae.pt/> i <http://www.caaaj-mj.pt/>.

Notariusze

Notariusze to prawnicy wykonujący w ramach swoich uprawnień zawodowych określone czynności w sprawach prawnych. Odgrywają oni istotną rolę w obrocie gospodarczym, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym.

W zakresie swoich uprawnień notariusze:

- sporządzają umowy dla osób prywatnych i doradzają stronom, zachowując przy tym bezstronność; sporządzają dokumenty urzędowe, ponosząc odpowiedzialność za ich zgodność z prawem i za udzieloną poradę; pouczają strony o skutkach zobowiązań, które strony wyrażają wolę podjąć (jest to jeden z obowiązków notariuszy);
- dokonują czynności prawnych uzgodnionych w ich obecności. Czynność może zostać bezpośrednio wpisana do rejestru urzędowego lub, w przypadku niedopełnienia obowiązków przez jedną ze stron, wyegzekwowana bez interwencji sądu.
- działają jako mediatorzy, w sposób bezstronny i w pełni zgodny z prawem, w celu umożliwienia stronom wypracowania obopólnego porozumienia;
- sporządzają dokumenty i warunki postępowania o sporządzenie spisu inwentarza, z wyjątkiem spraw, które nie podlegają rozstrzygnięciu w tym postępowaniu w związku z charakterem bądź złożonością okoliczności prawnych lub faktycznych

sprawy; takie sprawy są kierowane do rozpoznania przez sąd rejonowy (*tribunal de comarca*) właściwy ze względu na miejsce siedziby kancelarii notarialnej, w której toczy się postępowanie (ustawa nr 23/2013 z dnia 5 marca 2013 r. określająca ramy prawne postępowania o sporządzenie spisu inwentarza, która nadaje notariuszom powyższe uprawnienie w ramach systemu wspólnych kompetencji).

Reforma zawodu notariusza i wynikająca z niej prywatyzacja sektora oznaczają, że notariusze występują w podwójnej roli: są funkcjonariuszami publicznymi a jednocześnie osobami wykonującymi wolny zawód, a zatem nie należą do korpusu służby cywilnej.

Jako funkcjonariusze publiczni notariusze podlegają Ministerstwu Sprawiedliwości, które ma uprawnienia regulacyjne i jest władne podejmować czynności dyscyplinarne wobec notariuszy. W związku z liberalizacją zawodu, od 2006 roku nad prawidłowością wykonywania czynności notarialnych czuwa Izba Notarialna wraz z Ministerstwem Sprawiedliwości. Oba podmioty dbają o to, by notariusze przestrzegali kodeksu etyki notarialnej oraz działali w trosce o realizację interesu publicznego, przy czym swoboda wykonywania zawodu nie pozbawia Ministerstwa uprawnień do podjęcia określonych czynności, które to uprawnienia, ze względu na charakter zawodu, przysługują mu z mocy prawa.

Urzędnicy rejestrowi (*Conservadores*)

Urzędnicy rejestrowi są funkcjonariuszami publicznymi zajmujący się rejestrowaniem i ujawnianiem informacji o czynnościach i zdarzeniach prawnych związanych z nieruchomościami lub majątkiem ruchomym podlegającymi rejestracji, działalnością gospodarczą i stanem cywilnym. Zasadniczo ich rola polega na sprawdzaniu zgodności powyższych czynności i zdarzeń oraz powiązanych dokumentów z prawem, a także dbanie o to, by prawa ujawnione w dokumentach rejestrowych były należycie określone i wpisane do rejestrów określonych ustawą; urzędnicy rejestrowi odpowiadają również za ujawnianie tych informacji i decydują, czy dokonać wpisu określonej czynności prawnej lub zdarzenia prawnego.

Ze względu na obszary tematyczne, którymi się zajmują, urzędników rejestrowych dzieli się na poniższe kategorie:

- **Urzędnicy rejestru stanu cywilnego** (*conservadores do registo civil*), których obowiązki obejmują określanie i ujawnianie informacji na temat czynności i zdarzeń prawnych zachodzących w życiu osób fizycznych. Do ich kompetencji należy rejestracja takich czynności lub zdarzeń jak narodziny, małżeństwo, zgon, przysposobienie, uznanie i ustalenie macierzyństwa/ojcostwa; organizacja postępowania w sprawach o rozwód lub separację za porozumieniem stron; oraz wydawanie zaświadczeń i odpisów z dokumentów rejestrowych.
- **Urzędnicy rejestru nieruchomości** (*conservadores do registo predial*), którzy zajmują się ujawnianiem informacji o statusie prawnym nieruchomości w celu zapewnienia pewności prawnej obrotu nieruchomościami.
- **Urzędnicy rejestru pojazdów** (*conservadores do registo predial*), których obowiązkiem jest ujawnianie praw do rzeczy ruchomych podlegających rejestracji (pojazdów silnikowych, statków i samolotów) i informacji o stanie prawnym pojazdów silnikowych i przyczep w celu zapewnienia pewności prawnej transakcji.
- **Urzędnicy rejestru działalności gospodarczej** (*conservadores do registo predial*), którzy ujawniają informacje o statusie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spółek cywilnych mających formę handlową, przedsiębiorstw jednoosobowych z ograniczoną odpowiedzialnością i innych podmiotów podlegających rejestracji w rejestrze działalności gospodarczej w celu zapewnienia pewności prawnej transakcji.

Warunkiem dostępu do zawodu jest wyższe wykształcenie prawnicze uzyskane na portugalskim uniwersytecie lub równoważne wyższe wykształcenie. Kandydaci muszą również złożyć egzamin weryfikujący kwalifikacje i ukończyć sześciomiesięczny uniwersytecki kurs dotyczący tematyki prawnej i związanej z prowadzeniem rejestrów, której przyswojenie jest niezbędne urzędnikom rejestrowym. Następnie kandydaci odbywają roczny staż, po którym przystępują do otwartego konkursu. Na każdym etapie powyższej procedury kandydaci są oceniani i w razie niepowodzenia mogą zostać odrzuceni. Ostatnim etapem naboru jest otwarty konkurs organizowany przez Instytut Rejestrów i Notariatu (Instituto dos Registos e do Notariado).

Instytut Rejestrów i Notariatu (Instituto dos Registos e do Notariado) odpowiada za kierowanie pracą urzędów rejestrowych, jej koordynację, wsparcie, ocenę i nadzorowanie.

Urzędnicy sądowi (*Oficiais de Justiça*)

Urzędnicy sądowi są funkcjonariuszami wymiaru sprawiedliwości (*funcionário de justiça*) którzy, między innymi, pomagają w obsłudze postępowań sądowych lub prokuratorskich. Kategoria urzędników sądowych obejmuje również techników informatyków oraz pracowników administracyjnych, technicznych i pomocniczych, a także ds. konserwacji.

Dostęp do zawodu urzędnika sądowego można uzyskać, zaczynając od pracy na najniższych rangą stanowiskach referenta (*escrivão auxiliar*) w ramach służb sądowych lub referenta sądowego (*técnico de justiça auxiliar*) w ramach służb prokuratorskich.

Urzędnikiem sądowym mogą zostać osoby, które ukończyły szkolenie zawodowe oraz przeszły postępowanie dopuszczające do wykonywania zawodu.

Urzędnicy sądowi są zobowiązani przestrzegać specjalnego statutu (Estatuto dos Funcionários de Justiça), określonego dekretem z mocą ustawy nr 343/1999 z dnia 26 sierpnia 1999 r. Odgrywają oni istotną rolę w ramach międzynarodowej współpracy sądowej, zwłaszcza w zakresie wdrażania unijnych dyrektyw i rozporządzeń.

Dyrekcja Generalna ds. Wymiaru Sprawiedliwości (Direção-Geral da Administração da Justiça) jest departamentem Ministerstwa Sprawiedliwości odpowiedzialnym za rekrutację urzędników sądowych, kierowanie oraz zarządzanie ich korpusem.

Rada Urzędników Sądowych (Conselho dos Oficiais de Justiça) jest organem odpowiedzialnym za ocenę kwalifikacji zawodowych urzędników sądowych oraz sprawowanie władztwa dyscyplinarnego nad nimi.

Mediatorzy (*Mediadores*)

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2(b) ustawy 29/2013 z dnia 19 kwietnia 2013 r. mediator jest „(...) bezstronną i niezależną osobą trzecią, która nie jest uprawniona do narzucania stronom mediacji sposobu rozwiązania sporu, lecz pomaga im wypracować ostateczne porozumienie w jego przedmiocie”. Ustawa określa ponadto status mediatorów pracujących w Portugalii oraz zasady dotyczące wpisu mediatorów do wykazów prowadzonych w ramach publicznych systemów mediacji; odbywa się to w drodze naboru, który reguluje zarządzenie (*portaria*) nr 282/2010 z dnia 25 maja 2010 r.

Mediatorzy wykonują bardzo ważną pracę, pomagając stronom w wypracowaniu porozumienia, a to z kolei przyczynia się do utrzymania, a w niektórych przypadkach przywrócenia, prawidłowego funkcjonowania zasad współżycia społecznego. W Portugalii działają wyspecjalizowani mediatorzy zajmujący się sprawami z zakresu prawa rodzinnego, pracy i karnego. W Portugalii nie ma organizacji pozarządowych zajmujących się mediacją, lecz istnieją prywatne stowarzyszenia świadczące usługi mediacyjne i prowadzące szkolenia dla mediatorów.

Nie obowiązuje ogólnokrajowy kodeks etyczny mediatora. Wspomniana ustawa o mediacji zawiera jednak rozdział określający prawa i obowiązki mediatorów, którzy są ponadto zobowiązani do przestrzegania Europejskiego kodeksu postępowania dla mediatorów, wchodzącego w zakres ich szkolenia.

Działalność mediatorów jest nadzorowana w ramach publicznego systemu mediacji, który jest podzielony na trzy części obejmujące prawo cywilne, pracy i karne. Każdą częścią publicznego systemu mediacji zarządza organ administracji publicznej wskazany w statucie organu.

W Portugalii mediatorzy nie są szkoleni przez organ administracji publicznej, lecz przez podmioty prywatne certyfikowane, zgodnie z zarządzeniem nr 345/2013 z dnia 27 listopada 2013 r., przez Dyrekcję Generalną ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości (Direção Geral da Política de Justiça, DGPJ), która kładzie szczególny nacisk na zapewnienie odpowiedniej jakości świadczonych usług.

Publicznymi systemami mediacji zarządza DGPJ, poprzez swoje Biuro ds. Alternatywnego Rozstrzygnięcia Sporów (GRAL). Chociaż biuro nie udziela informacji, jak znaleźć mediatora, prowadzi wykazy mediatorów. Wpis do wykazu można uzyskać po przejściu odpowiedniego postępowania, którego zasady określa zarządzenie nr 282/2010 z dnia 25 maja 2010 r.

Dalsze informacje można znaleźć tutaj: <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Syndycy masy upadłości (*Administradores Judiciais*)

Syndycy masy upadłości odpowiadają za nadzorowanie i koordynowanie czynności składających się na specjalny proces naprawczy (*processo especial de revitalização*); ich zadaniem jest również zarządzanie masą upadłościową i jej likwidacja oraz wykonywanie wszystkich obowiązków przewidzianych statutem syndyka masy upadłości i przepisami prawa. W zależności od zakresu zadań, które mają zostać wykonane w toku postępowania, powoływany jest syndyk masy upadłości, zarządca masą upadłości lub powiernik.

Rolę syndyka masy upadłości określa ustawa nr 22/2013 z dnia 26 lutego 2013 r.

Aby wykonywać zawód, syndyk masy upadłości:

- a) musi mieć stosowne wykształcenie wyższe oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe;
- b) odbyć sześciomiesięczne szkolenie dla syndyków masy upadłości;
- c) złożyć z wynikiem pozytywnym egzamin oceniający wiedzę uzyskaną podczas szkolenia;
- d) nie może znajdować się w sytuacji uniemożliwiającej mu wykonywanie czynności syndyka ze względu na konflikt interesów;

- e) musi być zdolny do wykonywania zawodu.

Za postępowanie dopuszczające do wykonywania zawodu syndyka masy upadłości i nadzorowanie pracy syndyków odpowiada Komisja ds. Oceny i Nadzorowania Czynności Syndyków (Comissão de Avaliação e Controlo da Atividade dos Administradores).

Rzecznik do spraw własności przemysłowej (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Rzecznicy do spraw własności przemysłowej to podmioty specjalizujące się w sprawach własności przemysłowej, do których mogą się zwracać podmioty gospodarcze i osoby fizyczne, które chcą zadbać o lepszą ochronę swoich praw i interesów.

Rzecznicy do spraw własności przemysłowej są upoważnieni przez Krajowy Instytut Własności Przemysłowej (Instituto Nacional da Propriedade Industrial) do dokonywania czynności związanych z własnością przemysłową w imieniu swoich klientów bez konieczności okazywania pełnomocnictwa.

Wykonywanie zawodu rzecznika do spraw własności przemysłowej w Krajowym Instytucie Własności Przemysłowej jest uregulowane prawnie w dekrety z mocą ustawy nr 15/95 z dnia 24 stycznia 1995 r.

Organizacje świadczące nieodpłatne usługi prawne

Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Izbą Adwokacką oraz władzami lokalnymi zapewniają funkcjonowanie na terenie całego kraju biur porad prawnych (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), w których obywatele mogą uzyskać nieodpłatną poradę prawną od osób wykonujących zawody prawnicze. Wykaz tych biur wraz z danymi kontaktowymi można znaleźć m.in. na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości (<http://www.dgpj.mj.pt>).

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 24/10/2016